

**AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I
POŠTANSKU DJELATNOST**

**PLAN RADA
ZA 2018. GODINU**

Podgorica, septembar 2017. godine

SADRŽAJ

I UVOD	
II PLAN AKTIVNOSTI	7
II-1. NORMATIVNI DIO - elektronske komunikacije	7
A. Propisi i akta koje donosi Agencija	7
B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koja donose ministarstva	12
C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Vlada Crne Gore .	14
II- 1.1 NORMATIVNI DIO – poštanske usluge	15
A. Propisi i akta koje donosi Agencija	15
B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Ministarstvo	16
C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Vlada Crne Gore .	16
II-2. TEKUĆE AKTIVNOSTI	17
A. Vođenje i održavanje registara i baza podataka Agencije	17
1.Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga	18
2.Baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture	18
B. Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija	18
1.Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom nakon sprovedenog drugog kruga analiza pet relevantnih tržišta .	18
2.Analiza maloprodajnog tržišta širokopojasnog pristupa internetu	18
3.Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom nakon analiza shodno važećoj Preporuci Evropske komisije od 09.10.2014. godine o relevantnim tržištima na području elektronskih komunikacija koja podliježu ex ante regulaciji.....	19
4.Regulacija maloprodajnih cijena usluga fiksne telefonije	20
5.Praćenje implementacije modela računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva operatora u javnoj fiksnoj i mobilnoj elektronskoj komunikacionoj mreži	20
6.Studija opravdanosti izrade troškovnih modela Agencije po "bottom up" LRIC metodologiji	20
7.Studija opravdanosti izrade Metodologije primjene "Margin squeeze" kod vezanih usluga u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži	20
C. Vođenje odvojenog računovodstva univerzalnog poštanskog operatora	20
1.Implementacija Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge	21
2.Regulacija cijena univerzalne poštanske usluge	21
D. Univerzalni servis	21
1.Univerzalni servis u elektronskim komunikacijama	21
2.Univerzalni servis u poštanskoj djelatnosti	22
E. Upravljanje radio frekvencijskim spektrom	22
1.Planiranje korišćenja radio-frekvencija	22
2.Izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija	23
3.Kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra	24
4.Međunarodna koordinacija radio-frekvencija	26
F. Upravljanje numeracijom i adresiranjem	27
1.Izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa.....	27

2.Prenosivost brojeva	27
3.Informisanje građana o postojanju i korišćenju jedinstvenog evropskog broja za pozive u hitnim slučajevima „112“	27
G. Prava i zaštita interesa korisnika	28
1.Opšti uslovi pružanja usluga	28
2.Pretplatnički ugovori	28
3.Kvalitet usluga	28
4.Sistem za mjerenje brzine pristupa Internetu	28
5.Alat za pomoć korisnicima prilikom izbora elektronskih komunikacionih usluga (kalkulator cijena)	28
6.Edukacija korisnika	29
7.Ispitivanje javnog mnjenja.....	29
8.Praćenje rada nacionalne tačke razmjene Internet saobraćaja u Crnoj Gori (MIXP) ..	29
9.Aktivnosti na sprovođenju Sporazuma o sniženju cijena usluga rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama između ministarstava nadležnih za oblast elektronskih komunikacija: Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Makedonije i Republike Srbije.....	30
H. Planiranje elektronskih komunikacionih mreža i elektronske komunikacione infrastrukture.....	30
I. Zaštita elektronskih komunikacija	30
J. Vršenje nadzora u oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti.....	31
1.Stručni nadzor u oblasti elektronskih komunikacija	31
2.Stručni nadzor u oblasti poštanske djelatno	31
K. Realizacija mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja informacionog društva do 2020. godine.....	31
II-3. IZRADA PLANOVA, IZVJEŠTAJA I INFORMACIJA VEZANIH ZA TRŽIŠTE ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKE DJELATNOSTI	32
A. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na godišnjem nivou	32
B. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na polugodišnjem nivou	37
C. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na kvartalnom nivou	38
D. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na mjesečnom nivou.....	39
E. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju po potrebi.....	40
II-4. SARADNJA SA NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA I DRUGIM INSTITUCIJAMA, OPERATORIMA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKIM OPERATORIMA, REGULATORNIM TIJELIMA DRUGIH DRŽAVA I MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA U OBLASTI ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA	41
A. Saradnja sa nadležnim državnim organima i institucijama.....	41
B. Saradnja sa međunarodnim institucijama	42
C. Organizacija međunarodnih skupova	43
II-5. MATERIJALNO-TEHNIČKO I KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE	44
III IZVRŠENJE PLANA RADA	46

I UVOD

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je nezavisni regulatorni organ koji u vršenju javnih ovlaštenja u oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti obavlja regulatorne i druge poslove utvrđene zakonom i u obavljanju ovih poslova ne smije primati ni tražiti uputstva od državnih i drugih organa i organizacija ili drugih lica.

Polazne osnove za izradu Plana rada Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2018. godinu predstavljaju: Zakon o elektronskim komunikacijama ("Službeni list Crne Gore" broj: 40/13, 56/13 i 02/17), Zakon o poštanskim uslugama („Službeni list Crne Gore“ broj: 57/11 i 55/16) , Zakon o elektronskim medijima ("Službeni list Crne Gore" broj: 46/10, 53/11, 06/13 i 55/16), Zakon o digitalnoj radio-difuziji ("Službeni list Crne Gore" broj: 34/11 i 31/12) .

Članom 14 Zakona o elektronskim komunikacijama propisane su nadležnosti Savjeta Agencije i istim je u stavu 1 tačka 4 propisano da Savjet Agencije donosi Plan rada sa Finansijskim planom Agencije.

Zakonom o elektronskim komunikacijama, u članu 11 su utvrđene nadležnosti Agencije i to da: donosi propise na osnovu ovlaštenja utvrđenih ovim zakonom, donosi plan adresiranja i plan numeracije i kontroliše njihovu primjenu; priprema predlog Plana namjene radio – frekvencijskog spektra i kontroliše njegovu primjenu, donosi planove raspodjele radio-frekvencija i kontroliše njihovu primjenu; priprema stručne osnove za izradu propisa koje donose Vlada Crne Gore i Ministarstvo ekonomije na osnovu ovog zakona; vrši kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra; preduzima mjere radi obezbjeđenja racionalnog upravljanja ograničenim resursima; vrši koordinaciju korišćenja radio-frekvencija sa organima i/ili organizacijama drugih država; te administracijama susjednih država; podstiče racionalno korišćenje infrastrukture elektronske komunikacione infrastrukture u skladu sa ovim zakonom; sprovodi postupke dodjele ograničenih resursa na nediskriminatornim osnovama; izdaje odobrenja za korišćenje ograničenih resursa; vodi i održava registre i baze podataka u skladu sa ovim zakonom; utvrđuje visinu naknada koje Agenciji plaćaju fizička i pravna lica na način utvrđen ovim zakonom; rješava po žalbama korisnika, razmatra inicijative i utvrđuje postupak zaštite interesa i prava korisnika; rješava sporove na tržištu elektronskih komunikacija; prati razvoj Univerzalnog servisa; upravlja prikupljanjem naknada za finansiranje Univerzalnog servisa i određuje operatora Univerzalnog servisa; redovno objavljuje podatke o pokazateljima razvoja tržišta u skladu sa ovim zakonom; sprovodi analizu relevantnih tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom tržišnom snagom i preduzima regulatorne mjere za sprečavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora; vrši stručni nadzor nad radom operatora u skladu sa zakonom, tehničkim

propisima i standardima koji se primjenjuju u Crnoj Gori; vrši stručni nadzor nad izvršavanjem obaveza operatora u vanrednim situacijama; saraduje sa regulatornim organima drugih država, a u okviru svojih nadležnosti učestvuje i u radu upravnih i radnih tijela nadležnih Evropskih i međunarodnih organizacija i institucija u oblasti elektronskih komunikacija; ispituje tržište i javno mnjenje i sprovodi otvorene konsultacije u skladu sa ovim zakonom; obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.

Zakonom o poštanskim uslugama se uređuju uslovi i način obavljanja univerzalne poštanske usluge i drugih poštanskih usluga, ovlašćenja regulatornog organa za poštansku djelatnost, kao i druga pitanja u vezi sa poštanskom djelatnošću. Nadležnosti Agencije po ovom zakonu su: izdavanje i oduzimanje posebne licence i licence za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga, davanje saglasnosti na opšte uslove za obavljanje univerzalne poštanske usluge, utvrđivanje postupka i kriterijuma za izbor univerzalnog poštanskog operatora, izdavanje izvoda iz registra operatorima komercijalne poštanske usluge, brisanje poštanskih operatora iz registra u slučajevima koji su predviđeni Zakonom, vođenje registara poštanskih operatora i objavljivanje izvoda iz registra na internet stranici Agencije, vršenje izbora operatora univerzalne poštanske usluge po sprovedenom postupku na osnovu javnog poziva, verifikovanje obračuna neto troškova univerzalne poštanske usluge, utvrđivanje ispunjenosti uslova za dobijanje posebne licence i licence za obavljanje poštanskih usluga, davanje saglasnosti na uslove i cijene pristupa mreži univerzalnog poštanskog operatora, davanje saglasnosti na ugovor o pristupu mreži između univerzalnog poštanskog operatora i drugih operatora, rješavanje sporova između operatora u vezi sa pristupom mreži univerzalnog poštanskog operatora, odlučivanje po prigovorima korisnika poštanskih usluga, utvrđivanje kriterijuma za određivanje cijena univerzalne poštanske usluge i davanje saglasnosti Agencije na te cijene, pripremanje stručnih osnova za izradu propisa koje donosi Ministarstvo, utvrđivanje načina vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora, vršenje stručnog nadzora nad radom poštanskih operatora, davanje stručnih mišljenja za primjenu ovog Zakona, saradnja sa organima i tijelima Svjetskog poštanskog saveza i Evropske Unije, saradnja sa regulatornim organima država članica Evropske Unije i drugih država, učešće u radu upravnih i radnih tijela nadležnih evropskih i međunarodnih organizacija i institucija na području poštanskih usluga, praćenje primjene cijena poštanskih usluga, praćenje stanja i razvoja tržišta poštanskih usluga i preduzimanje mjera za obezbjeđivanje konkurentnosti na tržištu poštanskih usluga.

Shodno odredbama Zakona o elektronskim medijima, Agencija je obavezna da na zahtjev Agencije za elektronske medije, prije raspisivanja javnog konkursa za dodjelu prava na emitovanje, u slučaju kada pravno ili fizičko lice namjerava da emituje program posredstvom radio-frekvencija koje su Planom raspodjele radio-frekvencija predviđene za analognu radio-difuziju ili u slučaju kada namjerava da

ostvari pravo pristupa multipleksu za digitalnu zemaljsku radio-difuziju, dostavi podatke o raspoloživosti tih radio-frekvencija ili slobodnih resursa unutar multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije namijenjenih za emitovanje audiovizuelnih medijskih usluga.

Shodno odredbama Zakona o digitalnoj radio-difuziji, Agencija zajedno sa organima državne uprave nadležnim za poslove elektronskih komunikacija i poslove elektronskih medija i regulatornim organom za elektronske medije, vrši nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje oblast elektronskih komunikacija i oblast elektronskih medija.

Plan rada Agencije je takođe usklađen sa obavezama Agencije koje proizilaze iz Strategija razvoja informacionog društva Crne Gore do 2020. godine, odnosno Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja informacionog društva do 2020.godine.

II PLAN AKTIVNOSTI

II-1. NORMATIVNI DIO - elektronske komunikacije

Zakonom o elektronskim komunikacijama, koji je donijet 13. avgusta 2013. godine, i izmjenama i dopunama Zakona koje su stupile na snagu početkom 2017. godine, propisano je koje akte u skladu sa zakonom donosi Agencija, kao i stručne osnove za izradu propisa koje donose Vlada Crne Gore i nadležna ministarstva na osnovu ovog zakona. Agencija je u periodu od stupanja na snagu osnovnog zakona i izmjena i dopuna istog usvojila podzakonska akta za čije je donošenja nadležna prema odredbama tog zakona. Takođe su pripremljene i stručne osnove za podzakonska akta koje treba da donesu Vlada Crne Gore i nadležna ministarstva na osnovu ovog zakona.

U toku 2018. godine Agencija će, u slučaju potrebe usaglašavanja sa važećom regulativom i pravnom tekovinom Evropske unije, izvršiti izmjene i dopune podzakonskih akata koji su donijeti na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama.

A. Propisi i akta koje donosi Agencija

- 1. Uputstvo o vođenju otvorenog konsultativnog procesa u sektoru elektronskih komunikacija i poštanskih usluga (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 33 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
- 2. Odluka o obliku i sadržaju obrasca prijave koja se podnosi prije početka, prestanka ili izmjene režima korišćenja javnih elektronskih komunikacionih mreža ili pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 46 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
- 3. Odluka o obliku i sadržaju obrasca potvrde o upisu u registar operatora (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 47 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
- 4. Obrazac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 101 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

5. **Forma odobrenja za korišćenje radio-frekvencija i rješenja o utvrđivanju tehničkih i operativnih uslova za korišćenje odobrenih radio-frekvencija (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 113 i 114 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
6. **Odluka o visini jednokratne naknade za obradu zahtjeva za izdavanje, izmjenu ili dopunu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 101 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
7. **Odluka o visini jednokratne naknade za obradu zahtjeva za izdavanje, izmjenu ili dopunu odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 131 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
8. **Forma odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 132 i 133 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
9. **Pravilnik o kriterijumima za ocjenu opravdanosti zahtjeva korisnika za pristup javnoj elektronskoj komunikacionoj mreži putem Univerzalnog sevisa („Službeni list Crne Gore” broj: 56/13)**
Pravni osnov: član 83 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
10. **Pravilnik o obrascu tehničkog rješenja korišćenja radio-frekvencija („Službeni list Crne Gore” broj: 57/13)**
Pravni osnov: član 101 Zakona o elektronskim komunikacijama.
Izmjene i dopune: Po potrebi
11. **Obrazac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 131 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
12. **Odluka o obliku i sadržaju legitimacije nadzornika za elektronske komunikacije („Službeni list Crne Gore” broj: 47/13)**
Pravni osnov: član 188 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

- 13. Pravilnik o načinu prijavljivanja radio-frekvencija koje se mogu koristiti bez odobrenja čije se korišćenje obavezno prijavljuje („Službeni list Crne Gore” broj: 06/15)**

Pravni osnov: član 99 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

- 14. Pravilnik o metodologiji obračuna neto troška pružanja usluga Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore” broj: 12/14)**

Pravni osnov: član 92 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Izmjene i dopune: Po potrebi

- 15. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra operatora, registra dodijeljenih radio-frekvencija, registra dodijeljenih brojeva i adresa i registra elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj: 27/14)**

Pravni osnov: član 29 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Izmjene i dopune: Po potrebi

- 16. Pravilnik o vrsti, načinu dostavljanja i objavljivanja podataka o elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i povezanoj opremi koja može biti od interesa za zajedničko korišćenje („Službeni list Crne Gore” broj: 23/14)**

Pravni osnov: član 55 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

- 17. Pravilnik o pristupu i interkonekciji („Službeni list Crne Gore” broj: 24/14)**

Pravni osnov: član 56 i 57 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

- 18. Plan numeracije („Službeni list Crne Gore” broj: 21/14, 12/17)**

Pravni osnov: član 129 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

- 19. Plan adresiranja („Službeni list Crne Gore” broj: 21/14)**

Pravni osnov: član 129 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

- 20. Pravilnik o prenosivosti brojeva („Službeni list Crne Gore” broj: 28/14)**

Pravni osnov: član 139 i 141 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

- 21. Odluka o utvrđivanju visine jednokratne naknade za uslugu prenosivosti broja i načinu raspodjele (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**
Pravni osnov: član 140 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
- 22. Odluka o uslovima za ostvarivanje javnog pristupa podacima koje je Agencija prikupila od operatora („Službeni list Crne Gore” broj: 21/14)**
Pravni osnov: član 30 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
- 23. Pravilnik o amaterskim radiokomunikacijama („Službeni list Crne Gore” broj: 23/14)**
Pravni osnov: član 11 i 103 Zakona o elektronskim komunikacijama.
Izmjene i dopune: Po potrebi
- 24. Planovi raspodjele radio-frekvencija**
Pravni osnov: član 11 i 98 Zakona o elektronskim komunikacijama
Tokom 2018. godine Agencija će donijeti planove raspodjele radio-frekvencija iz opsega 48,5-50,2 GHz, 50,9-52,6 GHz, 55,78-57 GHz za fiksne veze, čime će biti zaokružen regulatorni okvir za implementaciju fiksnih veza u opsezima do 60 GHz. Po ukazanoj potrebi će se vršiti izmjene i dopune postojećih planova raspodjele, sve u skladu sa Planom namjene radio-frekvencijskog spektra, vodeći računa o efikasnoj upotrebi radio-frekvencija kao ograničenog prirodnog resursa.
- 25. Odluka o načinu objave informacija o cijenama, načinu tarifiranja i opštim uslovima pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 21/14)**
Pravni osnov: član 148 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
- 26. Pravilnik o kvalitetu javnih elektronskih komunikacionih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 33/14)**
Pravni osnov: član 155 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
- 27. Pravilnik o načinu procjene pristupačnosti cijena i posebnih paketa Univerzalnog servisa za socijalno ugrožena lica i lica sa invaliditetom („Službeni list Crne Gore” broj: 33/14 i 13/17)**
Pravni osnov: član 89 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

28. **Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima („Službeni list Crne Gore” broj: 41/15)**

Pravni osnov: član 41 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

29. **Pravilnik o uslovima za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj: 59/15 i 39/16)**

Pravni osnov: član 39 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

30. **Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj: 52/14)**

Pravni osnov: član 54 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

31. **Pravilnik o sprovođenju javnog konkursa i uslovima za određivanje operatora Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore” broj: 45/14)**

Pravni osnov: član 86 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

32. **Pravilnik o načinu i rokovima za sprovođenje mjera zaštite, sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 41/15 i 81/16)**

Pravni osnov: član 168 i 169 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

33. **Pravilnik o uslovima i načinu sprečavanja i suzbijanja zloupotreba i prevara u pružanju usluga elektronske pošte**

Pravni osnov: član 179 Zakona o elektronskim komunikacijama

Pravilnik u pripremi i isti će nakon usvajanja biti objavljen u „Službenom listu Crne Gore”

34. **Pravilnik o načinu, uslovima i postupku određivanja pozivnog znaka i međunarodnog pomorskog radiokomunikacionog identifikacionog broja za radio uređaje u pomorskim mobilnim radiokomunikacijama („Službeni list Crne Gore” broj: 24/14)**

Pravni osnov: član 176 stav 2 Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe
Izmjene i dopune: Po potrebi

35. Pravilnik o regulaciji cijena maloprodajnih elektronskih komunikacionih usluga koje se pružaju putem javnih fiksnih telefonskih mreža („Službeni list Crne Gore” broj: 32/14)

Pravni osnov: član 78 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koja donose ministarstva

1. Pravilnik o metodologiji i načinu obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija („Službeni list Crne Gore” broj: 16/14)

Pravni osnov: član 124 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

2. Pravilnik o metodologiji i načinu obračuna visine godišnje naknade za korišćenje brojeva i/ili adresa („Službeni list Crne Gore” broj: 13/14) **Pravni**

osnov: član 138 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

3. Pravilnik o načinu korišćenja i načinu i uslovima dodjele brojeva iz numeričkog opsega „116” („Službeni list Crne Gore” broj: 15/14)

Pravni osnov: član 144 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

4. Pravilnik o radio-frekvencijama i uslovima pod kojima se radio-frekvencije mogu koristiti bez odobrenja („Službeni list Crne Gore” broj: 47/14, 50/14)

Pravni osnov: član 99 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

5. Pravilnik o načinu registracije korisnika javnih elektronskih komunikacionih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 13/14, 60/16)

Pravni osnov: član 174 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

6. Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti radio koridora u kojima nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata („Službeni list Crne Gore” broj: 33/14)

Pravni osnov: član 42 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

7. **Pravilnik o utvrđivanju brzine prenosa podataka za funkcionalan pristup internetu putem Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore“ broj: 46/14)**
Pravni osnov: član 83 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
8. **Pravilnik o vrstama povoljnosti i posebnim mjerama za pristup javnim elektronskim komunikacionim uslugama za lica sa invaliditetom („Službeni list Crne Gore“ broj: 43/14, 26/17)**
Pravni osnov: član 82 i 83 Zakona o elektronskim komunikacijama
9. **Pravilnik o utvrđivanju liste kategorije korisnika posebnih povoljnosti u korišćenju usluga Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore“ broj: 52/14)**
Pravni osnov: član 89 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
10. **Pravilnik o kvalitetu usluga Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore“ broj: 23/14)**
Pravni osnov: član 91 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
11. **Pravilnik o jedinstvenom evropskom broju “112” za pozive u hitnim slučajevima („Službeni list Crne Gore“ broj: 44/14)**
Pravni osnov: član 142 i 143 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
12. **Pravilnik o obezbjeđivanju pristupa licima sa invaliditetom broju “112” i brojevima hitnih službi („Službeni list Crne Gore“ broj: 42/14 i 34/17)**
Pravni osnov: član 143 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
13. **Pravilnik o načinu i postupku registracije i upotrebe domena ispod Nacionalnog internet domena Crne Gore „.me“ („Službeni list Crne Gore“ broj: 43/14)**
Pravni osnov: član 146 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi
14. **Pravilnik o tehničkim i organizacionim uslovima za presrijetanje komunikacija („Službeni list Crne Gore“ broj: 58/14)**
Pravni osnov: član 180 Zakona o elektronskim komunikacijama
Izmjene i dopune: Po potrebi

15. Pravilnik o tehničkim i organizacionim uslovima za preuzimanje zadržanih podataka („Službeni list Crne Gore” broj: 54/15 i 59/16)

Pravni osnov: član 181 Zakona o elektronskim komunikacijama

16. Pravilnik o radio opremi („Službeni list Crne Gore” broj: 46/14 i 45/17)

Pravni osnov: član 126 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Vlada Crne Gore

1. Odluka o cjenovniku naknade za pokrivanje troškova administriranja radio-frekvencijskog spektra („Službeni list Crne Gore” broj: 16/14)

Pravni osnov: član 124 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

2. Odluka o planu namjene radio-frekvencijskog spektra („Službeni list Crne Gore” broj: 32/17)

Pravni osnov: član 97 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

3. Uredba o minimalnom skupu usluga koje obuhvata Univerzalni servis („Službeni list Crne Gore” broj: 46/14)

Pravni osnov: član 82 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

4. Uredba o sadržini Plana mjera za obezbjeđenje integriteta javnih elektronskih komunikacionih mreža i korišćenje javnih elektronskih komunikacionih usluga u vanrednim situacijama („Službeni list Crne Gore” broj: 50/14)

Pravni osnov: član 61 Zakona o elektronskim komunikacijama

5. Odluka o korišćenju prava prvenstva komunikacija za vrijeme trajanja vanrednih situacija („Službeni list Crne Gore” broj: 50/14)

Pravni osnov: član 62 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

6. Odluka o korišćenju nacionalnog internet domena Crne Gore „.me” („Službeni list Crne Gore” broj: 50/14)

Pravni osnov: član 146 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi.

7. Uredba o kategorijama zadržanih podataka o elektronskoj komunikaciji („Službeni list Crne Gore” broj: 52/14)

Pravni osnov: član 181 i 182 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

II- 1.1 **NORMATIVNI DIO – poštanske usluge**

Zakonom o poštanskim uslugama (“Sl. list Crne Gore”, br 57/11 i 55/16) propisano je koje akte u skladu sa zakonom donosi Agencija, kao i stručne osnove za izradu propisa koje donosi Ministarstvo na osnovu ovog zakona. Agencija je tokom 2017. godine usvojila podzakonska akta za čije je donošenje nadležna shodno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakonu o poštanskim uslugama. Takođe su pripremljene i stručne osnove za podzakonska akta koje treba da donese nadležno ministarstvo na osnovu ovog zakona.

U toku 2018. godine Agencija će, u slučaju potrebe usaglašavanja sa važećom regulativom i pravnom tekovinom Evropske unije, izvršiti izmjene i dopune podzakonskih akata koji su donijeti na osnovu Zakona o poštanskim uslugama.

A. Propisi i akta koje donosi Agencija

- 1. Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje univerzalne poštanske usluge („Službeni list Crne Gore” broj: 29/17)**
Pravni osnov: član 72 Zakon o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi
- 2. Pravilnik o postupku i kriterijumima za izbor univerzalnog poštanskog operatora („Službeni list Crne Gore” broj: 17/17)**
Pravni osnov: član 83 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi
- 3. Pravilnik o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora („Službeni list Crne Gore” broj: 37/17)**
Pravni osnov: član 97 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi
- 4. Pravilnik o kriterijumima za određivanje cijena univerzalne poštanske usluge („Službeni list Crne Gore” broj: 19/12)**
Pravni osnov: član 15 Zakona o poštanskim uslugama
Izmjene i dopune: Po potrebi

5. Pravilnik o vrsti i načinu dostavljanja podataka poštanskih operatora („Službeni list Crne Gore” broj: 19/12)

Pravni osnov: član 69 Zakona o poštanskim uslugama

Izmjene i dopune: Po potrebi

B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Ministarstvo

1. Pravilnik o visini jednokratne i godišnje naknade za obavljanje poštanskih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 57/12)

Pravni osnov: član 81 Zakona o poštanskim uslugama

Izmjene i dopune: Po potrebi

2. Nomenklatura poštanskih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 44/13)

Pravni osnov: član 64 Zakona o poštanskim uslugama

Izmjene i dopune: Po potrebi

3. Pravilnik o načinu izdavanja i upotrebe poštanskih maraka („Službeni list Crne Gore” broj: 60/13)

Pravni osnov: član 104 Zakona o poštanskim uslugama

Izmjene i dopune: Po potrebi

4. Pravilnik o obavljanju poštanskim uslugama („Službeni list Crne Gore” broj: 45/17)

Pravni osnov: član 21 Zakona o poštanskim uslugama

Izmjene i dopune: Po potrebi

C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Vlada Crne Gore

1. Uredba o pružanju poštanskih usluga i korišćenju poštanske mreže univerzalnog poštanskog operatora u slučaju vanrednih okolnosti („Službeni list Crne Gore” broj: 43/15)

Pravni osnov: član 62 stav 1 tačka 2 Zakona o poštanskim uslugama

Izmjene i dopune: Po potrebi

II-2. TEKUĆE AKTIVNOSTI

Izvršavanje tekućih aktivnosti utvrđenih zakonima, podzakonskim aktima i drugim dokumentima koji regulišu oblast elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti će se realizovati kroz: upis operatora u registar operatora, vođenje i održavanje registara i baza podataka, prikupljanje podataka o tržištu elektronskih komunikacija, ispitivanje tržišta i javnog mnjenja, objavljivanje podatke o pokazateljima razvoja tržišta, rješavanje sporova na tržištu elektronskih komunikacija, podsticanje racionalnog korišćenja elektronske komunikacione infrastrukture, sprovođenje analize relevantnih tržišta, utvrđivanje operatora sa značajnom tržišnom snagom i preduzimanje regulatornih mjera za sprečavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora, praćenje razvoja Univerzalnog servisa i upravljanje prikupljanjem naknada za finansiranje Univerzalnog servisa servisa, preduzimanje mjera radi obezbjeđenja racionalnog upravljanja ograničenim resursima, sprovođenje postupaka dodjele ograničenih resursa na nediskriminatorskim osnovama, izdavanje odobrenja za korišćenje ograničenih resursa, vršenje kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra, vršenje koordinacije korišćenje radio-frekvencija sa organima i/ili institucijama drugih država, rješavanje po žalbama korisnika, razmatranje inicijative i utvrđivanje postupaka zaštite interesa i prava korisnika, vršenje stručnog nadzora nad radom operatora, izdavanje mišljenja o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme sa Zakonom o elektronskim komunikacijama, izdavanje tehničkih i drugih uslova za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima, koji će biti prioriteta ove Agencije u 2018. godini.

Od tekućih aktivnosti posebno se izdvajaju:

A. Vođenje i održavanje registara i baza podataka Agencije

Agencija vodi registre i baze podataka: operatora, dodijeljenih radio-frekvencija, dodijeljenih brojeva i adresa i elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme i dodijeljenih pozivnih znakova i međunarodnih pomorskih radiokomunikacionih identifikacionih brojeva za radio uređaje u pomorskim mobilnim radiokomunikacijama. U toku 2018. godine će se nastaviti aktivnosti na razvoju i unapređenju informacionog sistema koji će podržati vođenje i održavanje navedenih baza i registara.

1. Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga

Prema Zakonu o elektronskim komunikacijama Agencija je nadležna da redovno objavljuje izvještaje o pokazateljima razvoja tržišta na osnovu podataka koje prikuplja od operatora. Implementirani sistem za prikupljanje i obradu omogućuje elektronski unos podataka putem web portala, čime je znatno olakšan unos podataka i njihova obrada. U 2018. godini radiće se na daljem poboljšanju sistema, u smislu povećanja sigurnosti sistema, povećanja broja automatskih generisanih izvještaja, izrade novih upitnika i njegovom prilagođavanju kretanjima na tržištu elektronskih komunikacija i tehnološkim promjenama, a sve sa ciljem da se svi podaci o tržištu elektronskih komunikacija i pošte mogu dobiti iz sistema.

2. Baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture

Agencija je dužna da vodi bazu podataka o vrsti, raspoloživosti i geografskoj lokaciji elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme koja može biti od interesa za zajedničko korišćenje. U tu svrhu implementirana je georeferencirana baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture, koja je dostupna svim zainteresovanim licima. U 2018. godini radiće se na daljem poboljšanju sistema, u smislu povećanja sigurnosti sistema, omogućavanju operatorima da direktno unose podatke putem web portala, a takođe se planira nadogradnja baze u smislu mapiranja dostupnosti širokopojasnog pristupa internetu, kao i davanju mogućnosti unosa budućih planova operatora.

B. Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija

1. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom nakon sprovedenog drugog kruga analiza pet relevantnih tržišta

Agencija je tokom 2015. godine sprovela drugi krug analiza relevantnih tržišta shodno Odluci Agencije o pokretanju drugog kruga analiza relevantnih tržišta usluga koja su predmet provjere ispunjenosti Testa tri kriterijuma („Službeni list Crne Gore" broj: 09/15). Tokom 2016. i 2017. godine Agencija je pratila implementaciju regulatornih obaveza propisanih operatorima koji imaju značajnu tržišnu snagu na ovim relevantnim tržištima, a nastaviće praćenje implementacije tih obaveza i tokom 2018. godine.

2. Analiza maloprodajnog tržišta širokopojasnog pristupa internetu

Agencija je 31.01.2014. godine usvojila Rješenje o određivanju Crnogorskog Telekom-a kao operatora sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom maloprodajnom tržištu širokopojasnog pristupa internetu. Agencija, shodno članu 64. stav 4 Zakona o elektronskim komunikacijama, je obavezna da postupak analize

relevantnog tržišta sprovodi najmanje jednom u tri godine. Shodno Preporuci (2014/710/EC)¹ o relevantnim tržištima na području elektronskih komunikacija koja podliježu *ex_ante* regulaciji u skladu sa Direktivom Evropskog parlamenta i Evropskog savjeta o zajedničkom regulatornom okviru za elektronske komunikacione mreže i usluge kojom su obuhvaćena relevantna tržišta koja su podložna *ex_ante* regulaciji, utvrđena su tržišta na kojima su zadovoljeni svi uslovi iz Testa tri kriterijuma. Nacionalna regulatorna tijela imaju ovlaštenja sama da utvrde, imajući u vidu specifičnosti nacionalnih tržišta, da li su pojedina tržišta van liste od četiri tržišta obuhvaćena Preporukom, podložna *ex_ante* regulaciji, ali uz uslov da se dokaže da su na tim tržištima istovremeno zadovoljeni uslovi Testa tri kriterijuma.

Agencija će tokom 2018. godine uraditi test tri kriterijuma na maloprodajnom tržištu širokopojasnog pristupa internetu i u zavisnosti od njegove ispunjenosti nastaviti proces analize.

3. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom nakon analiza shodno važećoj Preporuci Evropske komisije od 09.10.2014. godine o relevantnim tržištima na području elektronskih komunikacija koja podliježu *ex ante* regulaciji

Evropska komisija je 09.10.2014. godine usvojila Preporuku o relevantnim tržištima na području elektronskih komunikacija koja podliježu *ex ante* regulaciji u skladu sa Direktivom Evropskog parlamenta i Evropskog savjeta o zajedničkom regulatornom okviru za elektronske komunikacione mreže i usluge. Preporukom su definisana slijedeća tržišta usluga i to:

- 1) Veleprodajno tržište završavanja (terminacije) poziva u sopstvenoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji;
- 2) Veleprodajno tržište završavanja (terminacije) poziva u mobilnoj telefonskoj mreži;
- 3) a) Veleprodajni lokalni pristup koji se pruža na fiksnoj lokaciji;
b) Veleprodajni centralni pristup koji se pruža na fiksnoj lokaciji za proizvode za masovno tržište;
- 4) Veleprodajni visokokvalitetni pristup koji se pruža na fiksnoj lokaciji.

Agencija je usvojila Odluku o relevantnim tržištima i pokrenula postupak analize gore navedenih tržišta. Agencija će do kraja 2017. godine odrediti operatora sa značajnom tržišnom snagom na gore relevantnim tržištima, propisati adekvatne mjere i pratiti njihovu implementaciju u 2018. godini. Nadalje, Agencija ima

¹ Commission recommendation on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to *ex ante* regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communication networks and services (OJ of the EC 2014/710 from 9 October 2014).

ovlaštenja da utvrdi, imajući i vidu specifičnosti nacionalnog tržišta, da su i druga relevantna tržišta podložna ex ante regulaciji, ali uz uslov da se dokaže da su na tim tržištima istovremeno zadovoljeni uslovi Testa tri kriterijuma u 2018. godini za početi analize relevantnih tržišta.

4. Regulacija maloprodajnih cijena usluga fiksne telefonije

Regulacija maloprodajnih cijena usluga fiksne telefonije na kojima je u sprovedenim analizama relevantnih maloprodajnih tržišta Crnogorski Telekom A.D. određen kao operator sa značajnom tržišnom snagom, biće nastavljena tokom 2018. godine, saglasno rezultatima troškovnog modela Crnogorskog Telekom-a.

5. Praćenje implementacije modela računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva operatora u javnoj fiksnoj i mobilnoj elektronskoj komunikacionoj mreži

Agencija će, shodno dinamici predviđenoj Metodologijom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, tokom 2018. godine nastaviti sa praćenjem procesa regulatornog izvještavanja na bazi tekućeg troškovnog računovodstva (eng. CCA) i troškovnog standarda Dugoročnih inkrementalnih troškova (eng. LRIC), kao i regulatornih revidiranih finansijskih izvještaja operatora za 2017. godinu. Agencija će za obračun WACC-a za fiksnu i mobilnu telefoniju, kao i za analizu rezultata troškovnog modela angažovati eksternog revizora.

6. Studija opravdanosti izrade troškovnih modela Agencije po "bottom up" LRIC metodologiji

Agencija će tokom 2018. godine pripremiti Studiju opravdanosti izrade troškovnih modela po "bottom up" LRIC metodologiji koja regulatorima omogućava da odrede troškovno orjentisane cijene regulisanih usluga, a u skladu sa najboljom praksom evropskih regulatora, kao i Preporukom EK od 07.05.2009. godine o regulatornom tretmanu cijena u fiksnim i mobilnim mrežama.

7. Studija opravdanosti izrade Metodologije primjene "Margin squeeze" kod vezanih usluga u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži

Agencija će u 2018. godini pripremiti Studiju opravdanosti izrade Metodologije primjene "Margin squeeze" kod vezanih usluga u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži. Ako studija pokaže da je opravdano izraditi Metodologiju primjene "Margin squeeze" kod vezanih usluga u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži, Agencija će nastaviti dalje aktivnosti na izradi Metodologije.

C. Vođenje odvojenog računovodstva univerzalnog poštanskog operatora

Agencija će, u toku 2018 godine, nastaviti aktivnosti na praćenju implementacije vođenja odvojenog računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge. Zakonom o poštanskim uslugama je propisano da univerzalni

poštanski operator mora obavljati računovodstvene poslove na način da se mogu utvrditi prihodi i troškovi ostvareni od univerzalnih poštanskih usluga, odvojeno od prihoda i troškova ostvarenih od drugih poštanskih usluga.

1. Implementacija Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge

Agencija će, u toku 2018. godine, u saradnji sa izabranim konsultantskim timom, pratiti Implementaciju Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge ("Službeni list Crne Gore" broj: 37/17) koji je stupio na snagu u junu 2017. godine odnosno, sprovođenje aktivnosti univerzalnog poštanskog operatora koje se odnose na računovodstveno odvajanje, vođenje računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge, kao i usklađenost ovih aktivnosti sa propisanim troškovnim modelom i predviđenom dinamikom realizacije. Implementacija navedenog Pravilnika sadrži i aktivnosti na obračunu vrijednosti ponderisanog troška kapitala (WACC) koja se na godišnjem nivou utvrđuje posebnom odlukom Agencije. Shodno Pravilniku, za potrebe obračuna WACC-a Agencija će angažovati eksternog konsultanta.

2. Regulacija cijena univerzalne poštanske usluge

Agencija će, u toku 2018 godine, nastaviti aktivnosti na regulaciji cijena univerzalne poštanske usluge, a imajući u vidu da od strane Pošte Crne Gore još uvijek nije donijet Cjenovnik univerzalnih poštanskih usluga. Pored ranijih zakonskih nadležnosti Agencije u domenu regulacije navedenih cijena, shodno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o poštanskim uslugama ("Službeni list Crne Gore" broj: 55/16) od 17.08.2016. godine, Agencija je ovlašćena da može u cjelosti ili djelimično izmijeniti cjenovnik univerzalne poštanske usluge, prije ili nakon njegovog objavljivanja, ako cijene nijesu utvrđene u skladu sa zakonom.

D. Univerzalni servis

1. Univerzalni servis u elektronskim komunikacijama

Agencije će u toku 2018. godine pratiti razvoj i implementaciju univerzalnog servisa od strane izabranih operatora univerzalnog servisa, raditi na afirmaciji Univerzalnog servisa, pospješivati saradnju operatora Univerzalnog servisa, državnih organa i jedinica lokalne samouprave po ovom pitanju i preduzimati dalje mjere u cilju kvalitetnijeg pružanja usluga iz opsega Univerzalnog servisa u skladu sa prikupljenim iskustvom i najboljom praksom iz okruženja. Posebna pažnja će biti posvećena naknadi neto troška pružanja Univerzalnog servisa, odnosno određivanju visine doprinosa ostalih operatora prema operatoru Univerzalnog servisa, određivanju načina plaćanja doprinosa, upravljanju i administriranju finansiranja Univerzalnog servisa kao i transparentnosti postupka. Planira se pokretanje inicijative kod Ministarstva ekonomije za povećanje brzine prenosa podataka za

funkcionalan pristup internetu putem Univerzalnog servisa, kao i pokretanje inicijative kod Vlade Crne Gore za izmjenu minimalnog skupa usluga koje obuhvata Univerzalni servis (oslobađanje štampanja Univerzalnog imenika).

2. Univerzalni servis u poštanskoj djelatnosti

Agencija će, u okviru svojih nadležnosti, u toku 2018. godine pratiti realizaciju univerzalnog poštanskog servisa, kvalitet pruženih univerzalnih poštanskih usluga, a posebna pažnja će biti posvećena verifikaciji obračuna eventualnog neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge.

Pored redovnog nadzora nad kvalitetom obavljanja univerzalne poštanske usluge, Agencija će preduzimati i druge aktivnosti kako bi se od strane univerzalnog poštanskog operatora obezbijedili standardi kvaliteta propisani Zakonom o poštanskim uslugama i odgovarajućim podzakonskim aktima, a insistiraće se i na realizaciji obaveza vezanih za nezavisni monitoring nad kvalitetom obavljanja ove usluge.

E. Upravljanje radio frekvencijskim spektrom

Upravljanje radio-frekvencijskim spektrom, kao ograničenim resursom obuhvata planiranje, dodjelu, koordinaciju, monitoring i kontrolu korišćenja radio-frekvencijskog spektra. Shodno članu 96 Zakona, Agencija upravlja radio-frekvencijskim spektrom u skladu sa međunarodnim sporazumima (Konvencijom i propisima o radiokomunikacijama Međunarodne unije za telekomunikacije - ITU) i ovim zakonom. Agencija koordinira i korišćenje satelitskih orbita, u skladu sa odgovarajućim međunarodnim sporazumima i Zakonom.

U ovom segmentu planskih aktivnosti najznačajnije tekuće aktivnosti koje se sprovode u cilju racionalnog korišćenja radio-frekvencija su:

- planiranje korišćenja radio-frekvencija,
- izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija (dodjela radio-frekvencija),
- kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra i
- međunarodna koordinacija radio-frekvencija.

1. Planiranje korišćenja radio-frekvencija

Agencija planira korišćenje radio-frekvencija sa ciljem njihovog racionalnog korišćenja i postizanja maksimalnih benefita za društvo u cjelini, saglasno Zakonu, Planu namjene radio-frekvencijskog spektra i drugim strateškim dokumentima, uvažavajući zahtjeve i potrebe korisnika. Planiranje korišćenja radio-frekvencija vrši se na opštem nivou kroz donošenje planova raspodjele i neposredno, u postupku izdavanja odobrenja za njihovo korišćenje.

Agencija donosi planove raspodjele radio-frekvencija i kontroliše njihovu primjenu. Planom raspodjele radio-frekvencija iz određenog opsega utvrđuje se podjela opsega na radio-frekvencijske kanale, bliži uslovi, način korišćenja i način dodjele radio-frekvencija, po jednoj ili više određenih radiokomunikacionih službi, saglasno Planu namjene radio-frekvencijskog spektra. Planove raspodjele radio-frekvencija donosi Agencija, vodeći računa o potrebama i zahtjevima korisnika, po sprovedenom postupku javnih konsultacija.

Tokom 2018. godine Agencija će donijeti nove planove raspodjele za fiksne veze i to:

- Plan raspodjele radio-frekvencija iz opsega 48,5-50,2 GHz za fiksne veze,
- Plan raspodjele radio-frekvencija iz opsega 50,9-52,6 GHz za fiksne veze i
- Plan raspodjele radio-frekvencija iz opsega 55,78-57 GHz za fiksne veze.

Po ukazanoj potrebi će se vršiti izmjene i dopune postojećih planovaraspodjele, sve u skladu sa Planom namjene radio-frekvencijskog spektra.

2. Izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija

U toku 2018. godine nastaviće se aktivnosti vezane za sprovođenje nadležnosti Agencije u dijelu izdavanja odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. Shodno Zakonu, odobrenje za korišćenje radio-frekvencija se izdaje na osnovu zahtjeva. Izuzetno, u slučaju dodjele radio-frekvencije iz opsega za koje je odgovarajućim planom raspodjele radio-frekvencija utvrđeno da se dodjeljuju na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji Crne Gore za realizaciju javne elektronske komunikacione mreže, odnosno kada se za radio-frekvencijske opsege za koje je ograničen broj odobrenja utvrdi da je iskazano interesovanje veće od raspoloživih radio-frekvencijskih resursa, odobrenje se izdaje na osnovu sprovedenog postupka javnog nadmetanja. Pri tome, treba imati u vidu da javni tender za radio-frekvencije, koje su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra namijenjene radio-difuznoj službi, za sisteme zemaljske radio-difuzije, shodno Zakonu o elektronskim medijima, sprovodi Agencija za elektronske medije, na osnovu podataka o slobodnim radio-frekvencijama koje obezbjeđuje ova Agencija.

2.1. Provjera ispunjenosti zahtjeva u pogledu pokrivanja signalom mobilnih mreža

U postupku javnog nadmetanja za dodjelu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija iz opsega 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2 GHz i 2,6 GHz za realizaciju javnih mobilnih elektronskih komunikacionih mreža sprovedenom tokom 2016. godine, mobilnim operatorima su propisani opšti i specifični zahtjevi u pogledu pokrivanja stanovništva Crne Gore signalom mreže, koji se odnose na obim i dinamiku

pokrivanja i kvalitet usluge. Zahtjevi u pogledu pokrivanja su definisani na nivou pojedinačnih opsega i grupa opsega za uslugu govorne telefonije i SMS-a, kao i za usluge prenosa podataka. Posebno je važno kontinuirano i sveobuhvatno pratiti ispunjavanje zahtjeva u pogledu pokrivanja od strane operatora Crnogorski Telekom a.d. koji je preuzeo specifične zahtjeve u opsegu 800 MHz koji podrazumijevaju ubrzani razvoj mobilne širokopojasne mreže.

Ispunjenost zahtjeva u pogledu obima i dinamike pokrivanja signalom mreže (*coverage* zahtjevi), uključujući i zahtjeve u vezi sa kvalitetom usluga, će se provjeravati putem:

- kalkulacija na bazi predikcije pokrivanja signalom mreže prema Preporuci ITU-R P.1812 uz korišćenje DTM modela Crne Gore rezolucije 50x50m sa odgovarajućim clutter-om stanovništva;
- mjerenja dostupnosti i kvaliteta specijalizovanom mjernom opremom, uključujući i mjerenja u pokretu;
- mjerenja kvaliteta usluge na lokaciji krajnjeg korisnika posredstvom specijalizovane opreme i/ili autorizovane softverske aplikacije.

Za provjeru ispunjenosti *coverage* zahtjeva, uključujući i zahtjeve u vezi sa kvalitetom usluga, koristiće se metodologija zasnovana na odgovarajućim međunarodnim dokumentima (ITU-R, CEPT, ETSI i dr.) i najboljoj uporednoj praksi.

Agencija će provjeru ispunjenosti zahtjeva propisanih odobrenjima (mjerenja dostupnosti i parametara kvaliteta signala) vršiti korišćenjem specijalizovane mjerne opreme nakon isteka druge godine važenja odobrenja.

3. Kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra

Članom 11 tačka 6 Zakona o elektronskim komunikacijama utvrđena je nadležnost Agencije da vrši kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra. Članom 123 Zakona o elektronskim komunikacijama propisano je da kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra vrši Agencija u skladu sa ovim zakonom i odgovarajućim međunarodnim sporazumima. S tim u vezi, Agencija je dužna da planira, razvija i unapređuje sistem kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra. U postupku kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra Agencija, naročito:

- vrši odgovarajuća mjerenja parametara radio emisija radi utvrđivanja zauzetosti pojedinih radio-frekvencijskih opsega, u skladu sa ovim zakonom i odgovarajućim međunarodnim sporazumima;
- utvrđuje izvor, lokaciju i identifikuje nelegalne radio emisije i izvore štetnih interferencija;

- vrši mjerenja parametara radio-emisija odobrenih u skladu sa ovim zakonom, propisima donijetim na osnovu ovog zakona i odgovarajućim međunarodnim dokumentima radi kontrole ispunjavanja uslova korišćenja radio-frekvencija utvrđenih odgovarajućim odobrenjem.

Vežano za sprovođenje nadležnosti Agencije u oblasti kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra u toku 2018. godine vršiće se kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra korišćenjem fiksnih monitoring stanica povezanih u jedinstveni sistem u zoni njihovog opsluživanja i to:

- iz Glavnog kontrolno-mjernog centra (GKMC) na Dajbabskoj Gori za opštinu Podgorica u opsegu od 10 kHz do 3,6 GHz;
- iz Regionalnog kontrolno-mjernog centra (RKMC) na Crnom Rtu kod Sutomora za opštinu Bar u opsegu od 10 kHz do 3,6 GHz;
- iz Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice (DUKMS) na Crljenicama za opštinu Pljevlja u opsegu od 10 kHz do 3 GHz;
- iz Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice (DUKMS) na Bijeloj Crkvi za opštinu Rožaje u opsegu od 10 kHz do 3 GHz;
- iz Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice (DUKMS) na lokaciji Trojica za opštinu Kotor u opsegu od 10 kHz do 3 GHz.

Očekuje se da će se u 2018. godini u funkciju staviti još dvije fiksne daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice u opštinama Nikšić i Ulcinj, za čiju izgradnju su pokrenute procedure dobijanja građevinskih dozvola u 2017. godini.

Na područjima Crne Gore koja nijesu pokrivena postojećim sistemom fiksnih monitoring stanica, kontrola i monitoring RF spektra obavljacće se korišćenjem Mobilne kontrolno-mjerne stanice u vozilu Mercedes Sprinter (MKMS) u opsegu od 10 kHz do 3,6 GHz.

Mjerenja vrijednosti parametara kvaliteta servisa (QoS) i pokrivenosti GSM/UMTS/LTE elektronskih mobilnih komunikacionih mreža širom Crne Gore vršiće se korišćenjem Digitalne mobilne kontrolno-mjerne stanice u vozilu Renault Trafic Passenger (DMKMS), te u kombinaciji sa prenosnim („backpack“) mjernim sistemom.

Osim navedenih kontrolno-mjernih stanica, u cilju utvrđivanja izvora, lokacija i identifikacije nelegalnih radio-emisija, te utvrđivanja izvora štetnih interferencija u opsegu od 10 kHz do 43 GHz na čitavoj teritoriji države će se koristiti i prenosna kontrolno-mjerna oprema (ručni prijemnik - analizator spektra, ručni prijemnik – goniometar – analizator spektra, *real-time* analizator spektra, rekabilni analizator spektra, prenosni monitoring prijemnik, setovi ručnih usmjerenih/omnidirektivnih aktivnih/pasivnih antena).

4. Međunarodna koordinacija radio-frekvencija

S obzirom da je za nesmetano korišćenje odgovarajućih radio-frekvencijskih resursa neophodno obezbijediti usaglašeno korišćenje radio-frekvencijskog spektra za sve postojeće i buduće servise u Crnoj Gori, Agencija će i u 2018. godini sprovoditi aktivnosti na planu međunarodne koordinacije radio-frekvencija sa administracijama susjednih država, za potrebe međunarodnih fiksnih veza, fiksnih/mobilnih komunikacionih mreža i sistema zemaljske radio-difuzije. Takođe, radiće se i na izvršavanju procedura vezanih za međunarodnu koordinaciju radio-frekvencija, predlaganju i sprovođenju mjera za otklanjanje neželjnih interferencija koje potiču od izvora emisije lociranih na teritoriji Crne Gore ili iz inostranstva, održavanje jedinstvene radio-koordinacijske baze podataka sa svim relevantnim podacima potrebnim za efikasan rad Agencije po pitanju međunarodne koordinacije radio-frekvencija u cilju postizanja priznanja kroz upis istih u međunarodne planove frekvencija za analognu i digitalnu radio-difuziju, u skladu sa Sporazumima Ženeva 06 za televiziju, Ženeva 84 za FM radio, Ženeva 75 za radio-difuznu službu na srednjim talasima, dodacima 30, 30A i 30B Pravilnika o radio-komunikacijama za radio-difuznu satelitsku službu i fiksnu satelitsku službu kao i drugim

međunarodnim sporazumima. Prethodno podrazumijeva pripremanje dokumentacija i obavljanje komunikacija u vezi sa procedurom prijavljivanja i modifikacije zahtjeva koje se odnose na upotrebu radio-frekvencija međunarodnim organizacijama iz oblasti elektronskih komunikacija, posredstvom nadležnog državnog organa, pripremanje odgovora na koordinacione zahtjeve drugih administracija vezano za korišćenje radio-frekvencijskog spektra.

Agencija će tokom 2018. godine nastaviti saradnju sa administracijama susjednih država u cilju postizanja sporazuma o koordinaciji i korišćenju radio-frekvencija i kodova u pograničnoj oblasti sa susjednim državama za opsege koji se koriste od strane mobilnih/fiksnih komunikacionih mreža, kao i u cilju implementacije potpisanih sporazuma o koordinaciji.

Imajući u vidu da su Evropski Parlament i Savjet 17. maja 2017. godine donijeli odluku kojom je, između ostalog, državama članicama naloženo da najkasnije do 30. juna 2020. godine, opseg 700 MHz učine dostupnim mobilnoj službi, uz izvjesne uslove pod kojima je moguće i produženje ovog roka, ali najkasnije do 2022. godine, Agencija će u 2018. godini, nakon finalizacije rada multilateralnih koordinacionih grupa za optimizaciju korišćenja preostalog dijela radio-frekvencijskog spektra iz opsega 470-694 MHz, namijenjenog za radio-difuznu službu i uzimajući u obzir postignute rezultate povodom usaglašavanja korišćenja radio-frekvencija i prava i obaveze koje proizilaze iz okvirnih multilateralnih sporazuma, zajedno sa predstavnicima regulatornih agencija za upravljanje radio-frekvencijskim spektrom iz regiona učestvovati i u budućim aktivnostima po pitanju međunarodne

koordinacije radio-frekvencija i uspostavljanju tranzicionih sporazuma na bilateralnoj osnovi. U skladu sa pomenutom odlukom Evropskog Parlamenta i Savjeta, očekuje se da će države tranzicionim sporazumima utvrditi krajnje rokove za napuštanje opsega 700 MHz od strane radio-difuzne službe i otpočinjanje korišćenja istog za potrebe mobilne službe, u cilju izbjegavanja štetnih smetnji između radio-difuzne i mobilne službe u pograničnim zonama, što je naročito važno sa aspekta nesmetanog korišćenja i obezbjeđivanja preduslova za adekvatnu valorizaciju opsega 700 MHz za implementaciju MFCN (TRA-ECS) sistema

F. Upravljanje numeracijom i adresiranjem

Shodno članu 128 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija upravlja numeracijom i adresiranjem. Upravljanje numeracijom i adresiranjem, u smislu ovog zakona, obuhvata planiranje, upotrebu i dodjelu brojeva i adresa, kao ograničenog resursa, na način kojim se obezbjeđuje njihovo racionalno, ravnomjerno i efikasno korišćenje, u skladu sa planom numeracije i planom adresiranja.

1. Izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa

U toku 2018. godine, shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama, nastaviće se aktivnosti vezane za sprovođenje nadležnosti Agencije u dijelu izdavanja odobrenja za korišćenje brojeva i adresa.

2. Prenosivost brojeva

Agencija će u toku 2018. godine pratiti pružanje usluge prenosa brojeva od strane administratora baze prenesenih brojeva i operatora elektronskih komunikacionih usluga, analizirati učinak pružanja ove usluge na konkurentnost tržišta i preduzimati dalje mjere u cilju optimizacije procesa prenosa brojeva u skladu sa prikupljenim iskustvom i najboljom praksom iz okruženja

3. Informisanje građana o postojanju i korišćenju jedinstvenog evropskog broja za pozive u hitnim slučajevima „112“

Agencija će i u toku 2018. godine, u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za zaštitu i spašavanje, na odgovarajući i javno dostupan način, nastaviti da informiše građane o postojanju i korišćenju jedinstvenog evropskog broja za pozive u hitnim slučajevima „112“.

G. Prava i zaštita interesa korisnika

1. Opšti uslovi pružanja usluga

U skladu sa članom 149 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će i u toku 2018. godine provjeravati usklađenost opštih uslova pružanja usluga sa Zakonom i izdavati saglasnosti na njih.

2. Pretplatnički ugovori

U skladu sa članom 151 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će i u toku 2018. godine provjeravati usklađenost pretplatničkih ugovora sa Zakonom i izdavati saglasnosti na njih.

3. Kvalitet usluga

U skladu sa članom 155 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će u toku 2018. godine pratiti kvalitet elektronskih komunikacionih usluga koje se pružaju u Crnoj Gori i objavlјivati uporedne parametre kvaliteta elektronskih komunikacionih usluga na svojoj internet stranici.

4. Sistem za mjerenje brzine pristupa Internetu

Zakonom o elektronskim komunikacijama (član 155) predviđeno je da će Agencija korisnicima omogućiti mjerenje brzine pristupa Internetu, koje se može koristiti prilikom podnošenja prigovora na ugovorenu brzinu pristupa Internetu u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži. U 2017. godini sistem za mjerenje brzine pristupa internetu, koji je u radu od 2013. godine, je premješten u nacionalneu tačku razmjene internet saobraćaja -MIXP, čime je omogućeno da rezultati mjerenja ne zavisi od toga iz koje mreže se vrši mjerenje. Takođe, planirano je da sistem bude unaprijeđen, tako da se mjerenja mogu vršiti iz mobilne i fiksne mreže, a dobijeni rezultati će se georeferencirati i prikazivati na geografskoj karti.

U toku 2018. godine Agencija će pratiti rad ovog sistema, održavati ga i raditi na njegovom daljem razvoju.

5. Alat za pomoć korisnicima prilikom izbora elektronskih komunikacionih usluga (kalkulator cijena)

Zakonom o elektronskim komunikacijama predviđeno je da će Agencija na svojoj *web* stranici, omogućiti korisnicima bez naknade izvrše nezavisnu procjenu troškova koji proizilaze iz javno dostupnih cijena javnih elektronskih komunikacionih usluga. Da bi se ova odredba sprovela Agencija je još u 2015. godini razvila i implementirala odgovarajući alat- Kalkulator cijena.

U toku 2018. godine Agencija će i dalje raditi na održavanju i razvoju ovog alata.

6. Edukacija korisnika

Istraživanja pokazuju da određeni broj korisnika elektronskih komunikacionih i poštanskih usluga nijesu upoznati sa svojim pravima i postupkom njihove zaštite. Da bi što više korisnika bilo upoznato sa postupcima zaštite prava u oblasti elektronskih i poštanskih usluga, Agencija će u toku 2018. godine periodično pripremati i distribuirati odgovarajući edukativni materijal za korisnike i davati odgovarajuća saopštenja i obavještenja putem medija.

7. Ispitivanje javnog mnjenja

Agencija je prethodnih godina redovno sprovodila istraživanja o upotrebi informaciono komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori. Takvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika cijenama i kvalitetom elektronskim komunikacionih usluga će biti sprovedeno i u toku 2018 godine. Predmet ovog istraživanja će biti ispitivanje stepena zadovoljstva korisnika elektronskih komunikacionih usluga u Crnoj Gori, to jest stepen zadovoljstva korisnika uslugama fiksne i mobilne telefonije, interneta i distribucije televizijskih i radio programa, obavještenosti o brojevima hitnih službi, kao i stepen obaviještenosti o pravima korisnika elektronskih komunikacionih usluga i nadležnostima Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

U dijelu regulacije poštanskih usluga Agencija će u toku 2018. godine izvršiti istraživanje koje će se odnositi na poznavanja poštanskih usluga, na zadovoljstvo korisnika pruženim poštanskim uslugama i zamjenjivosti poštanskih usluga uslugama iz oblasti elektronskih komunikacija. Ovo ispitivanje javnog mnjenja će se sastojati od ispitivanja učestalosti i obima korišćenja poštanskih jedinica i pojedinih reprezentativnih poštanskih usluga, ispitivanja poznavanja i zadovoljstva cijenama i rokovima prenosa (pruženim kvalitetom) pojedinih poštanskih usluga, korišćenja drugih načina komunikacije, te korišćenja internet trgovine i drugo.

8. Praćenje rada nacionalne tačke razmjene Internet saobraćaja u Crnoj Gori (MIXP)

U toku 2013. godine Agencija je uradila studiju o organizaciji i uspostavljanju nacionalne tačke razmjene internet saobraćaja (*IXP*- Internet Exchange Point-a) u Crnoj Gori. Studija je pokazala da bi se organizacijom *IXP* u Crnoj Gori pospješio razvoj interneta u Crnoj Gori, snizile cijene usluga, rasteretili linkovi za globalni pristup internetu, poboljšao kvalitet usluge pristupa internetu i sigurnost komunikacije. Nacionalne tačke razmjene internet saobraćaja u Crnoj Gori (MIXP) puštena je u rad u julu 2015. godine

U 2018. godini Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost će sarađivati sa Univerzitetom Crne Gore, Ministarstvom ekonomije, operatorima koji

pružaju Internet usluge i drugim zainteresovanim subjektima, a u cilju daljeg razvoja MIXP-a, nastojati da se svi internet servis provajderi povežu na MIXP.

9. Aktivnosti na sprovođenju Sporazuma o sniženju cijena usluga rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama između ministarstava nadležnih za oblast elektronskih komunikacija: Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Makedonije i Republike Srbije.

Agencija je donijela Odluku kojom je operatorima javnih mobilnih komunikacionih mreža koji pružaju javne mobilne komunikacione usluge na teritoriji Crne Gore utvrdila dinamiku snižavanja cijena roaminga koja podrazumijeva snižavanje cijena i za treću fazu snižavanja cijena. Shodno izmjenama i dopunama člana 78a Zakona o elektronskim komunikacijama (Službeni list Crne Gore" broj 02/17) Agenciji je data mogućnost da, bez prethodno sprovedenog postupka analize tržišta, operatoru javnih elektronskih komunikacionih usluga odredi maksimalne cijene usluga rominga, u skladu sa sporazumom o sniženju cijena usluge rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama, koji Crna Gora zaključi sa drugim državama, te da svojim propisom utvrdi maksimalne cijene tih usluga.

Agencija će i u toku 2018. pratiti dalju implementaciju ove Odluke.

H. Planiranje elektronskih komunikacionih mreža i elektronske komunikacione infrastrukture

Zakonom o elektronskim komunikacijama propisana je obaveza Agencije da na zahtjev nosioca pripremnih poslova na izradi i donošenju planskog dokumenta, dostave podatke o postojećim i planiranim elektronskim komunikacionim mrežama, elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i povezanoj opremi u zoni zahvata planskog dokumenta, kao i da daje mišljenje o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u postupku pripreme planskog dokumenta. U toku 2018. godine Agencija će po zahtjevima dostavljati raspoložive podatke, kao i svoje predloge i mišljenja koji su neophodni za izradu planskih dokumenata.

I. Zaštita elektronskih komunikacija

Agencija će u 2018. godini pratiti sprovođenje mjera za obezbjeđenje sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga, davati operatorima smjernice u cilju povećanja stepena sigurnosti i podsticati operatore da sigurnosne mjere permanentno usklađuju sa zakonskim izmjenama, novim verzijama standarda informacione sigurnosti i kontinuiteta poslovanja (ISO/IEC 27001, 27002, 27005, 27011 i 22301), kao i dobrim primjerima iz prakse.

J. Vršenje nadzora u oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti

1. Stručni nadzor u oblasti elektronskih komunikacija

Agencija, preko nadzornika za elektronske komunikacije, vrši nadzor nad radom operatora koji su registrovani kod Agencije, shodno odredbama članova 184, 185, 188 i 189 Zakona o elektronskim komunikacijama. Nadzornici za elektronske komunikacije obavljaju poslove nadzora u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama i Zakonom o inspeksijskom nadzoru (Službeni list Crne Gore broj: 39/03, 76/09, 57/11, 18/14, 11/15 i 52/16).

Redovni stručni nadzori u 2018. godini će se vršiti, kod operatora registrovanih kod Agencije, radio-difuznih emitera i kod imaoaca funkcionalnih mreža/sistema u skladu sa Planom nadzora u oblasti elektronskih komunikacija za 2018. godinu, koji usvaja Savjet Agencije.

2. Stručni nadzor u oblasti poštanske djelatnosti

Agencija, preko nadzornika za poštansku djelatnost, vrši nadzor nad radom poštanskih operatora, shodno odredbama članova 106,109 i 109a Zakona o poštanskim uslugama. Redovni stručni nadzori u 2018. godini će se kod poštanskih operatora vršiti u skladu sa Planom nadzora u oblasti poštanske usluga za 2018. godinu, koji usvaja Savjet Agencije.

K. Realizacija mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja informacionog društva do 2020. godine.

U skladu sa obavezama iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja informacionog društva do 2020.godine, Agencija će u u 2018 godini:

- Izraditi Analizu potrebe za migraciju na protokol IPv6 u Crnoj Gori i zavisno od rezultata analize pokrenuti izradu Plana migracije na protokol IPv6 u Crnoj Gori.
- Identifikovati područja adekvatne ili bez bilo kakve dostupnosti širokopojasnog pristupa, u kojima operatori nemaju ekonomski interes (ruralna i slabo naseljena područja područja) da razvijaju mreže, preko
 - Mapiranja dostupnosti širokopojasnog pristupa.
 - Mapiranja NGA mreža i LTE radio baznih stanica.
- Edukovati korisnike u vezi sa širokopojasnim pristupom internetu.

II-3. IZRADA PLANOVA, IZVJEŠTAJA I INFORMACIJA VEZANIH ZA TRŽIŠTE ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKE DJELATNOSTI

U ovom dijelu planskih aktivnosti Agencija u 2018. godini između ostalog planira izradu sljedećih dokumenata:

A. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na godišnjem nivou

- 1. Izvještaj o radu Agencije za 2017. godinu**, koji će biti pripremljen u skladu sa članom 26 Zakona o elektronskim komunikacijama, kojim je definisano da izvještaj treba da sadrži podatke o: razvoju sektora elektronskih komunikacija, uvedenim regulatornim mjerama, ostvarivanju i kvalitetu Univerzalnog servisa u sektoru elektronskih komunikacija, dodijeljenim ograničenim resursima, razvoju tržišta poštanske djelatnosti, ostvarivanju i kvalitetu univerzalne poštanske usluge, ostvarivanju prava i zaštiti interesa korisnika elektronskih komunikacionih i poštanskih usluga. izvršenim zadacima Agencije utvrđenim planom rada i članom 65 Zakona o poštanskim uslugama na osnovu kog Agencija obavlja poslove nezavisnog regulatornog organa za oblast poštanske djelatnosti.

Rok: I kvartal

- 2. Finansijski izvještaj za 2017. godinu** treba da, u skladu sa članom 26 Zakona o elektronskim komunikacijama, sadrži finansijske pokazatelje poslovanja Agencije sa izvještajem nezavisnog ovlašćenog revizora o finansijskom poslovanju

Agencije.

Rok: I kvartal

- 3. Izvještaj o kontroli i monitoringu radio-frekvencijskog spektra u 2017. godini**

Agencija vrši redovne i vanredne postupke kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra. Sveobuhvatan pregled najvažnijih rezultata dobijenih u postupcima kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra, i s tim u vezi zaključaka izvedenih nakon obavljenih mjerenja tokom 2017. godine, biće prezentovani u ovom izvještaju.

U sklopu izvještaja će biti prezentovani i rezultati mjernih kampanja vezanih za mjerenje parametara kvaliteta servisa mobilnih elektronskih komunikacionih mreža.

Rok: I kvartal

- 4. Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti elektronskih komunikacija u 2017. godini** će sadržati pregled sprovedenih postupaka nadzora obavljenih kod registrovanih operatora elektronskih komunikacija i preduzetih mjera na osnovu utvrđenih nepravilnosti.

Rok: I kvartal

- 5. Informacija o usklađenosti rada operatora elektronskih komunikacija sa Zakonom o elektronskim komunikacijama**

Ova informacija će sadržati pregled nepravilnosti uočenih prilikom obavljanja stručnih nadzora u toku 2017.godine i preduzetih mjera iz nadležnosti nadzornika za elektronske komunikacije.

Rok: I kvartal

- 6. Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti poštanskih usluga u u 2018. godini.**

Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti poštanskih usluga u 2018. godini godini će sadržati pregled sprovedenih postupaka nadzora obavljenih kod registrovanih operatora poštanskih usluga i preduzetih mjera na osnovu utvrđenih nepravilnosti.

Rok: I kvartal

- 7. Informacija o usklađenosti rada poštanskih operatora sa Zakonom o poštanskim uslugama**

Ova informacija će, vezano za odredbe člana 65 stav 1 tačka 17, člana 109a, člana 112, člana 113 i člana 114 Zakona o poštanskim uslugama sadržati pregled nepravilnosti uočenih prilikom obavljanja stručnih nadzora u toku 2017.godine i preduzetih mjera iz nadležnosti nadzornika za poštanske usluge.

Rok: I kvartal

- 8. Plan redovne kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra u 2018. godini**

Ovim Planom utvrđuje se način korišćenja i metodologija mjerenja korišćenjem kontrolno-mjernih stanica u Sistemu. Planom se definišu okvirni termini po kvartalima, mikrolokacije i konkretni zadaci redovnih monitoring kampanja koje će se sprovoditi tokom 2018.godine. Plan će obuhvatiti i korišćenje digitalne mobilne kontrolno-mjerne stanice za mjerenje parametara kvaliteta i pokrivanja mreža operatora mobilnih elektronskih komunikacionih mreža.

Rok: I kvartal

- 9. Plan nadzora u oblasti elektronskih komunikacija za 2018. godinu**, kojim se shodno članu 11 tačka 19 Zakona o elektronskim komunikacijama utvrđuje dinamika redovnog nadzora nad radom operatora koji su registrovani kod

Agencije, u smislu usklađenosti sa Zakonom, podzakonskim aktima i važećim tehničkim propisima i standardima, a u skladu sa poglavljem XXII Zakona. Rok: I kvartal

- 10. Plan nadzora u oblasti poštanskih usluga za 2018. godinu**, kojim se shodno članu 65 tačka 17 Zakona o poštanskim uslugama utvrđuje dinamika redovnog nadzora nad radom poštanskih operatora koji su registrovani kod ove Agencije, u smislu usklađenosti njihovog rada sa zakonom, podzakonskim aktima i važećim tehničkim propisima.

Rok: I kvartal

- 11. Plan javnih nabavki za 2018. godinu**, koji se donosi shodno članu 38 Zakona o javnim nabavkama najkasnije do 31. januara tekuće godine i u propisanoj papirnoj i elektronskoj formi dostavlja organu državne uprave nadležnom za javne nabavake, radi objavljivanja na njihovom portalu.

Rok: I kvartal

- 12. Izvještaj o preduzetim mjerama za obezbjeđenje sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga**

Ovaj izvještaj će dati pregled organizacionih i tehničkih mjera koje su operatori preduzeli u skladu sa članom 168 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Rok: I kvartal

- 13. Izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama**, koji se priprema shodno članu 118 Zakona o javnim nabavkama najkasnije do 28. februara tekuće za prethodnu godinu i dostavlja organu državne uprave nadležnom za javne nabavake

Rok: I kvartal

- 14. Izvještaj o sprovedenim nabavkama male vrijednosti i zaključenim ugovorima za tu vrstu nabavki**, koji se priprema shodno članu 118 Zakona o javnim nabavkama najkasnije do 28. februara tekuće za prethodnu godinu i dostavlja organu državne uprave nadležnom za javne nabavake

Rok: I kvartal

- 15. Izvještaj o aktivnostima na realizaciji Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore u 2017. godini**

Realizacija Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore se sprovodi u skladu sa Zakonom, Planom rada i Finansijskim planom Agencije. U ovom izvještaju će biti dat detaljan prikaz realizovanih aktivnosti vezanih za implementaciju, funkcionisanje i unaprijeđenje Sistema tokom 2017.godine.

Rok: II kvartal

16. Informacija o poslovanju poštanskih operatora u Crnoj Gori u 2017. godini koja će biti pripremljena shodno članu 69 Zakona o poštanskim uslugama, kojim je utvrđeno da poštanski operatori dostavljaju regulatornom organu finansijske izvještaje, statističke, knjigovodstvene i druge podatke o stanju i razvoju tržišta poštanskih usluga, u skladu sa zakonom. Informacija će obuhvatiti prikaz ekonomsko finansijskog stanja i poslovanja poštanskih operatora.

Rok: II kvartal

17. Informacija o kontroli kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge u 2017. godini, na osnovu člana 58, 59, 60 i 61 Zakona o poštanskim uslugama. Informacija će obuhvatiti pitanja kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge.

Rok: II kvartal

18. Izvještaj o stepenu razvoja javnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga (fiksne, mobilne, KDS, Internet) koji će sadržati podatke o razvoju infrastrukture, tehnologijama koje se koriste, stepenu pokrivenosti, vrstama usluga koje se pružaju.

Rok: II kvartal

19. Informacija o troškovnom računovodstvu i vođenju odvojenih računovodstvenih evidencija operatora sa značajnom tržišnom snagom u 2017. godini shodno članu 76 Zakona o elektronskim komunikacijama kojim

Agencija, može narediti preduzimanje mjera u vezi sa pokrivanjem troškova i kontrolom cijena određenih usluga koje se pružaju radi obezbjeđivanja pristupa i/ili interkonekcije i vođenje troškovnog računovodstva.

Rok: II kvartal

20. Analiza poslovanja operatora elektronskih komunikacija za 2017. godinu koja daje prikaz finansijskog stanja, poslovanja i finansijskih pokazatelja po operatorima. Takođe, analiza obuhvata i benchmarking finansijskih pokazatelja operatora u Crnoj Gori i operatora u okruženju.

Rok: II kvartal

21. Informacija o statusu i potrebama Informatičnog sistema Agencije u 2018. godini. Informacija će dati podatke i predloge vezane za trenutno stanje i dalji razvoj Informatičnog sistema i Internet prezentacije Agencije. -

Rok: II kvartal

- 22. Finansijski plan i Plan rada za 2019. godinu**, shodno odredbi člana 26 Zakona o elektronskim komunikacijama i člana 12 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Rok: III kvartal

- 23. Informacija o statusu namjene i korišćenja opsega 694-790 MHz, 1452-1492 MHz, 2300-2400 MHz, 3400-3600 MHz i 3600-3800 MHz za MFCN (TRA-ECS) sisteme**

Ova informacija će dati prikaz trenutnog statusa u vezi sa namjenom i korišćenjem opsega 694-790 MHz, 1452-1492 MHz, 2300-2400 MHz, 3400-3600 MHz i 3600-3800 MHz za IMT sisteme u susjednim državama, državama regiona Zapadnog Balkana i na nivou Evropske unije. Informacija će sadržati i podatke o zauzetosti tj. korišćenju opsega u Crnoj Gori, a koji su dobijeni analizom važećih dodjela u ovim opozima i tokom redovnih i vanrednih mjernih kampanja posredstvom Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra. Informacija će poslužiti kao osnov za sprovođenje daljih koraka vezanih za valorizaciju ovih opsega za MFCN (TRA-ECS) sisteme, saglasno preporukama Studije o mogućnostima korišćenja radio-frekvencija iz opsega 694-790 MHz, 1452-1492 MHz, 2300-2400 MHz, 3400-3600 MHz i 3600-3800 MHz za IMT sisteme, koja je za potrebe Agencije urađena 2017. godine.

Rok: III kvartal

- 24. Informacija o stepenu razvoja digitalne zemaljske radio-difuzije sa posebnim osvrtom na implementaciju Zakona o digitalnoj radiodifuziji**

Ova informacija će dati pregled stanja i stepena razvoja digitalne zemaljske radio-difuzije na teritoriji Crne Gore i implementaciji Zakona o digitalnoj radiodifuziji.

Rok: III kvartal

- 25. Informacija o ispunjavanju uslova iz odobrenja za korišćenje radio-frekvencija na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji Crne Gore**

S obzirom da se odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija, kojima se daje pravo ekskluzivnog korišćenja radio-frekvencija na čitavoj teritoriji Crne Gore za realizaciju javnih elektronskih komunikacionih mreža (npr. mobilne mreže, mreže za fiksni/širokopolasni bežični pristup, bežični sistemi za distribuciju TV programa do krajnjih korisnika i dr.), propisuju, između ostalog i uslovi vezani za kvalitet servisa, kao i dinamiku razvoja mreže i pokrivanja stanovništva Crne Gore signalom mreže, ova informacija će dati godišnji pregled propisanih i realizovanih uslova iz odobrenja, u cilju kontinuiranog praćenja ispunjavanja istih.

Posebno je važno kontinuirano i sveobuhvatno pratiti ispunjavanje obaveza u vezi sa dinamikom pokrivanja stanovništva Crne Gore signalom mreže i kvalitetom usluga od strane mobilnog operatora koji je preuzeo specifične

zahtjeve u pogledu pokrivanja signalom mreže u opsegu 800 MHz na javnom nadmetanju za dodjelu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija sprovedenom tokom 2016. godine.

Rok: IV kvartal

B. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na polugodišnjem nivou

- 1. Izvještaj o uslugama baziranim na Internet Protokolu** koji obuhvata podatke iz izvještaja koje dostavljaju operatori, kao i podataka dobijenih na osnovu istraživanja sprovedenih od strane Agencije.

Rok : I kvartal, III kvartal

- 2. Izvještaj o dodijeljenim radio-frekvencijama uz ocjenu racionalnosti korišćenja istih**

Shodno članu 96 Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija je ovlašćena da upravlja radio-frekvencijskim spektrom kao ograničenim resursom u skladu sa međunarodnim sporazumima, ovim Zakonom, Planom namjene i planovima raspodjele radio-frekvencija. Fizička i pravna lica radio-frekvencije mogu da koriste na osnovu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, koje izdaje Agencija. Izuzetak predstavljaju radio-frekvencije koje se koriste u skladu sa Pravilnikom o radio-frekvencijama i uslovima pod kojima se radio-frekvencije mogu koristiti bez odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. Pregled dodjele radio-frekvencija iz najznačajnijih opsega uz ocjenu racionalnosti korišćenja istih biće dat u ovom izvještaju.

Rok: I kvartal, III kvartal

- 3. Informacija o zajedničkom korišćenju telekomunikacione infrastrukture** koja sadrži pregled stepena zajedničkog korišćenja telekomunikacione kanalizacije, antenskih stubova i objekata operatora u skladu sa članom 37 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Rok: I kvartal, III kvartal

- 4. Informacija o distribuciji TV i radio programa u Crnoj Gori i poređenje sa zemljama u okruženju** koja sadrži pregled operatora koji pružaju ovu vrstu usluga u Crnoj Gori, tehnologije koje koriste, korisničke pakete i cijene i njihovo poređenje sa zemljama u okruženju.

Rok: I kvartal, III kvartal

5. **Informacija o izdatim mišljenjima o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme sa Zakonom o elektronskim komunikacijama.**

Rok: I kvartal, III kvartal

6. **Izvještaj o kontroli i monitoringu radio-frekvencijskog spektra**

Agencija vrši redovne i vanredne postupke kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra. Pregled najvažnijih rezultata dobijenih u postupcima kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra i s tim u vezi zaključaka izvedenih nakon monitoring kampanja sprovedenih u prvom, odnosno drugom polugodištu 2018. godine biće prezentovan u ovom izvještaju.

Rok: I kvartal i III kvartal

7. **Izvještaj o realizaciji investicija Agencije**

Izvještaj će sadržati pregled realizacije investicija u prvoj odnosno drugoj polovini kalendarske 2018. godine, shodno Planu rada, Planu javnih nabavki i Finansijskom planom Agencije za 2018. godinu.

Rok: II kvartal, IV kvartal

8. **Informacija o komparativnoj analizi cijena usluga u fiksnoj telefoniji, mobilnoj telefoniji i širokopojasnom pristupu internetu u Crnoj Gori, zemljama regiona i Evropske unije**

Rok: I kvartal, III kvartal

9. **Izvještaj o aktivnostima Agencije na sprovođenju mjera za prevenciju i suzbijanje terorizma, sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma**

U skladu sa obavezama koje proizilaze iz Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma 2015.-2018. godine i Akcionog plana 2017.-2018. godine, Agencija dostavlja Vijeću za nacionalnu bezbjednost, odnosno, u okviru njega, Operativnom timu Biroa za operativnu koordinaciju.

Rok: I kvartal, III kvartal

C. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na kvartalnom nivou

1. **Informacija o sprovođenju analize relevantnih tržišta** se radi shodno članu 11 tačka 18 Zakona o elektronskim komunikacijama, kojim se propisuje da Agencija vrši nadzor tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom tržišnom snagom i preduzima preventivne mjere za sprječavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora a u skladu sa poglavljem VI Zakona o elektronskim komunikacijama – Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija.

2. **Izvještaj o izdatim odobrenjima za korišćenje numeracije i/ili adresa**, koja se izdaju shodno proceduri propisanoj članom 132 Zakona o elektronskim komunikacijama.
3. **Izvještaj o sprovođenju nadzora nad radom operatora koji su registrovani kod Agencije**, shodno članu 185 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama.
4. **Informacija o izdavanju saglasnosti na tipske pretplatničke ugovore i opšte uslove**, shodno članu 149 i 151 Zakona o elektronskim komunikacijama
5. **Informacija o kvalitetu elektronskih komunikacionih usluga** kojom se daje analiza kvaliteta pruženih usluga, shodno Pravilniku o kvalitetu javnih elektronskih komunikacionih usluga („Službeni list Crne Gore“ broj: 9/12).
6. **Izvještaj o aktivnostima Agencije na sprovođenju mjera za prevenciju i suzbijanje terorizma, spriječavanje pranja novca i finansiranje terorizma**
U skladu sa obavezama koje proizilaze iz Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma 2015.-2018. godine i Akcionog plana 2017.–2018. godine, Agencija dostavlja Vijeću za nacionalnu bezbjednost, odnosno, u okviru njega, Operativnom timu Biroa za operativnu koordinaciju.
7. **Izvještaj o realizaciji Operativnog plana**

D. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na mjesečnom nivou

1. **Informacija o stanju tržišta fiksnih, mobilnih i Internet usluga** koje se rade prema utvrđenoj metodologiji o prikupljanju i obradi određenih parametara iz tekućeg poslovanja operatora fiksne i mobilne telefonije i Internet servis provajdera.
2. **Izvještaj o izdatim odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija**
Fizička i pravna lica radio-frekvencije mogu koristiti na osnovu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, koje izdaje Agencija na osnovu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. U ovom izvještaju se daje detaljan pregled izdatih odobrenja na mjesečnom nivou.
3. **Informacija o vođenim upravnim postupcima i rješavanju sporova između operatora** shodno članu 11 tačka 15 Zakona o elektronskim komunikacijama.
4. **Informacija o zaštiti korisnika** koja se priprema shodno članu 11 tačka 14 Zakona o elektronskim komunikacijama.

5. Izvještaj o prihodima i rashodima Agencije shodno Finansijskom planu Agencije za 2018. godinu
6. Izvještaj realizaciji Plana javnih nabavki
7. Mjesečni izvještaj o realizaciji investicija Agencije
8. Mjesečni izvještaj o aktivnostima na analizi tržišta
9. Mjesečni izvještaj o aktivnostima na projektima implementacije troškovnog i odvojenog računovodstva
10. Izvještaj o implementaciji univerzalnog servisa
11. Izvještaj o pružanju usluge prenosivosti brojeva
12. Prikupljanje podataka od operatora shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama i programu izvještavanja koji je pripremila Agencija
13. Komparativna analiza statističkih, finansijskih i drugih podataka regulatora i operatora iz okruženja
14. Informacija o implementaciji Zakona o poštanskim uslugama

E. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju po potrebi

1. **Informacija o slobodnim radio-frekvencijama koje bi mogle biti predmet javnog nadmetanja**

Informacija se radi po potrebi, u slučaju iskazanog interesovanja za korišćenje radio-frekvencija, za koje se saglasno Zakonu odobrenje za korišćenje izdaje na osnovu sprovedenog postupka javnog nadmetanja. Treba imati u vidu da javni tender za radio-frekvencije, koje su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra namijenjene radio-difuznoj službi, za sisteme zemaljske radio-difuzije, shodno Zakonu o elektronskim medijima, sprovodi Agencija za elektronske medije, na osnovu podataka o slobodnim radio-frekvencijama koje obezbeđuje ova Agencija.

II-4. SARADNJA SA NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA I DRUGIM INSTITUCIJAMA, OPERATORIMA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKIM OPERATORIMA, REGULATORNIM TIJELIMA DRUGIH DRŽAVA I MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA U OBLASTI ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA

A. Saradnja sa nadležnim državnim organima i institucijama

Shodno članu 35 Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija, u oblasti elektronskih komunikacija, naročito saraduje sa:

- 1) Ministarstvom ekonomije, u sprovođenju ovog zakona;
- 2) organom nadležnim za zaštitu konkurencije u slučajevima sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja konkurencije na tržištu;
- 3) organom državne uprave nadležnim za zaštitu potrošača;
- 4) organom državne uprave nadležnim za zaštitu životne sredine;
- 5) regulatornim organom nadležnim za oblast audio vizuelnih medijskih usluga;
- 6) organom nadležnim za zaštitu ličnih podataka;
- 7) organima državne uprave nadležnim za prevenciju, odnosno zaštitu od ugrožavanja bezbjednosti informacionih sistema;
- 8) organom državne uprave nadležnim za standardizaciju
- 9) organom državne uprave nadležnim za bezbjednost i sigurnost plovidbe;
- 10) regulatornom Agencijom za civilno vazduhoplovstvo.

Saradnja sa nadležnim državnim organima i institucijama, operatorima elektronskih komunikacija i poštanskim operatorima će se sprovoditi u skladu sa Zakonom i u mjeri potrebnoj za implementaciju i primjenu Zakona o elektronskim komunikacijama, Zakona o elektronskim medijima, Zakona o digitalnoj radio-difuziji, Zakona o poštanskim uslugama, Zakonom o inspeksijskom nadzoru, Zakonom o zaštiti ličnih podataka, Zakonom o zaštiti potrošača, Zakonom o zaštiti životne sredine, Zakonom o zaštiti konkurencije na tržištu, Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata i Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma.

Agencija će saradivati sa ministarstvima nadležnim za evropske poslove oko procesa pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji kroz učešće njenih predstavnika u pododboru za inovacije, ljudske resurse, informaciono društvo i socijalnu politiku, kao i kroz članstvo u radnim grupama za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 1 - Slobodno kretanje roba, pregovaračko poglavlje 3 - Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga, pregovaračko poglavlje 8 – Konkurencija i državna pomoć, pregovaračko poglavlje 10 - Informatičko društvo i mediji i pregovaračko poglavlje 28 - Zaštita potrošača i zdravlja.

Kada je u pitanju racionalno korišćenje radio-frekvencija, primjena Plana namjene radio-frekvencijskog spektra i izrada planova raspodjele radio-frekvencija, osim sa nadležnim Ministarstvom ekonomije, nastaviće se saradnja sa državnim organima i institucijama nadležnim za bezbjednost civilnog vazdušnog, odnosno pomorskog saobraćaja, državnim organima nadležnim za unutrašnje poslove, nacionalnu bezbjednost i odbranu i regulatornim organu nadležnim za oblast audio-vizuelnih medijskih usluga.

U cilju racionalnog angažovanja materijalnih dobara i potrošnje sredstava, nastaviće se saradnja i sa drugim državnim institucijama sa kojima Agencija ima potpisane sporazume o saradnji i to sa : Upravom pomorske sigurnosti, Upravom za nekretnine, Zavodom za statistiku, Zavodom za standardizaciju , Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju. i Agencijom za civilno vazduhoplovstvo .

U cilju kontinuirane edukacije zaposlenih Agencije, u 2018. godini Agencija će nastaviti saradnju sa Upravom za kadrove sa kojim ima potpisan sporazum o saradnji.

B. Saradnja sa međunarodnim institucijama

U okviru međunarodnih aktivnosti, Agencija planira učešće u radu najznačajnijih institucija iz oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti i to:

- Međunarodnom unijom za telekomunikacije (ITU),
- Konferencijom evropskih administracija za poštu i telekomunikacije (CEPT),
- Tijelom evropskih regulatora za elektronske komunikacije (BEREC),
- Institutom za ekonomske poslove (IEA),
- Evropskim komitetom za poštansku regulaciju (CERP),
- ETSI (European Telecommunications Standard Institute),
- Tijelom Evropske komisije za upravljanje radio-frekvencijskim spektrom (RSPG).

Saradnje bi se ogledala kroz aktivno učešće predstavnika ove Agencije u radnim tijelima, grupama i projektnim timovima formiranim po pojedinim oblastima regulacije poput:

- stručnih grupa CEPT-a, koji razmatraju pitanja vezana za radiokomunikacije i korišćenje radio-frekvencija na nivou zemalja EU, i u čijem se radu donose ključne smjernice za dalji razvoj, primjenu i implemetaciju novih tehnologija putem harmonizovanog korišćenja radio-frekvencijskog spektra u Evropi,
- ECC i RSPG sastanke – plenarne sjednice,
- stručnih skupova i on-line seminara, u organizaciji ITU,
- učešće u radu Biroa Evropskih regulatora BEREC-a na plenarnim sjednicama,

sjednicama upravljačkog komiteta, sastancima kontakt mreže i ekspertskim radnim grupama.

- učešće u radu ETSI.

Na regionalnom nivou, biće nastavljena saradnja sa nadležnim regulatornim tijelima naročito po pitanju upravljanja, kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra i koordinacije radio-frekvencija, ali i razmjene iskustava i rješava pitanja po ostalim oblastima regulacije sektora elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti.

U 2018. godini predstavnici Agencije će učestvovati i u u radu ITU i CEPT studijskih grupa

- Takođe, predstavnici Agencije učestvovali će i na kongresima i seminarima od značaja za pravna pitanja i pitanja regulacije sektora elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti i na .na telekomunikacionim skupovima u zemlji i okruženju (Infofest–Budva, Telfor-Beograd, Postel–Beograd, Ohrid-Regulatorna konferencija, Bihtel–Sarajevo, RIPE NCC SEE 7–Temišvar 2018 i dr.).

Po pitanju međunarodne saradnje u oblasti poštanske djelatnosti u toku 2018. godine planira se i :

- učešće predstavnika Agencije na plenarnim sastancima i sastancima radnih grupa Evropske regulatorne grupe za poštanske usluge (ERGP);
- učešće predstavnika Agencije u radu Evropskog Komiteta za poštansku regulaciju (CERP) i uključivanje u rad radnih grupa (radna grupa za pitanje regulative, radna grupa za ekonomska pitanja i radna grupa za super viziju i istraživanje tržišta);
- učešće na Plenarnim Sastancima CERP-a;
- učešće predstavnika Agencije na vanrednom Kongresu Svjetskog Poštanskog Saveza (UPU);
- saradnja sa regulatornim tijelima susjednih zemalja i svih evropskih zemalja;
- učešće na međunarodnim skupovima i konferencijama u zemlji i inostranstvu.

C. Organizacija međunarodnih skupova

1. Organizacija Međunarodne konferencije "Regulatorna djelatnost u sektoru elektronskih komunikacija".

Agencija će nastaviti sa organizacijom tradicionalne međunarodne konferencije regulatora pod nazivom „Regulatorna djelatnost u sektoru elektronskih komunikacija“, na kojoj učešće prevashodno uzimaju predstavnici regulatornih tijela zemalja iz okruženja, visoki predstavnici međunarodnih institucija čija djelatnost je isključivo vezana za oblast elektronskih komunikacija kao i predstavnici nadležnih ministarstava i operatora.

U fokusu do sada organizovanih petnaest konferencija bile su sljedeće teme: „Iskustva u regulatornoj djelatnosti u sektoru telekomunikacija“, „Metode realizacije univerzalnog servisa“, „Regulatorna djelatnost u tarifiranju telekomunikacionih servisa“, „Ključni regulatorni izazovi za liberalizaciju tržišta telekomunikacija u Jugoistočnoj Evropi“, „Neophodni elementi za uvođenje konkurencije u telekomunikacijama“, „Regulacija i liberalizovano tržište“, „Dostignuti stepen regulacije i analize tržišta elektronskih komunikacija“, „Analize relevantnih tržišta kao uslov za nametanje regulatornih obaveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom na relevantnim tržištima“, „Aktuelna pitanja u regulaciji sektora elektronskih komunikacija“, „Implementacija regulatornog okvira Evropske Unije iz 2009. godine u nacionalnom zakonodavstvu u oblasti elektronskih komunikacija“, „Zaštita interesa korisnika usluga elektronskih komunikacija“, „U susret sveprisutnom mobilnom širokopojasnom pristupu u Evropi“, „Proširenje dostupnosti širokopojasnog pristupa i njegovo usvajanje“, „Regulacija tržišta elektronskih komunikacija“ i „Sljedeća generacija regulacije“.

II-5. MATERIJALNO-TEHNIČKO I KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE

Agencija će i u 2018. godini nastaviti sa daljim razvojem materijalno-tehničkih kapaciteta, zapošljavanjem novih i daljim stručnim osposobljavanjem zaposlenih u Agenciji, a sve u cilju kvalitetnog sprovođenja nadležnosti Agencije utvrđenih zakonima.

- Po pitanju upravljanja i planiranja RF spektrom, produžiće se ugovori o održavanju i podršci (obnavljanje licenci) za softvere za upravljanje i planiranje RF spektrom (ATDI) uz povećanje broja licenci. U 2018. godini ističe ugovor o održavanju i tehničkoj podršci softvera za upravljanje radio-frekvencijskim spektrom, a koji, između mnogih ostalih njegovih funkcionalnosti, služi i za vođenje baze podataka dodijeljenih radio-frekvencija. Pored produženja ugovora zbog uvećanog obima posla potrebno je nabaviti dodatan broj licenci.
- Nastaviće se sa unapređenjem Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore, shodno Zakonu i strateškom dokumentu „Elaboratu o razvoju Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra“, te shodno Planu rada, Finansijskom planu i Planu javnih nabavki Agencije za 2018. godinu i dosadašnjem stepenu realizacije u tom pravcu predviđenih aktivnosti. U tom cilju u toku 2018. godine sprovodiće se sljedeće aktivnosti:
 - Uspostavljanje potpune funkcionalnosti dvije nove DUKMS i to u opštinama Ulcinj i Nikšić, te shodno tome i nabavka nedostajuće

- kontrolno-mjerne opreme, antenskog sistema i softvera za potpunu implementaciju i rad i ove dvije DUKMS;
 - Privremena instalacija pilot projekta mreže monitoring RF senzora za Glavni grad Podgorica;
 - Nabavka terenskog vozila za potrebe smještaja i korišćenja portabilne i ručne kontrolno-mjerne opreme i redovne obilaskе i održavanje fiksnih stanica Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra.
 - Nabavka i ugradnja novog antenskog stuba za Mobilnu kontrolno-mjernu stanicu;
 - Usluge kalibracija, popravki i redovnog održavanje kontrolno-mjerne opreme i softvera Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra;
 - Telekomunikaciono povezivanja objekata u Sistemu za kontrolu i monitoring RF spektra;
 - Profesionalno obezbjeđenje objekta Glavnog kontrolno-mjernog centra u Podgorici sa pristupnom saobraćajnicom;
 - Nadzor alarmnih uređaja u objektima Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra podrazumijeva 24-časovni tehnički nadzor i kontrolu vitalnih parametara alarmnog sistema, servisne intervencije, tehničku podršku i SMS dojave alarmnih stanja i e-mail izvještaje.
- Shodno Projektu investicionog održavanja objekata Agencije koji je za potrebe Agencije izradio Institut za građevinarstvo d.o.o. Podgorica nastaviće se sa aktivnostima redovnog održavanja objekata u vlasništvu Agencije;
- Produženje ugovora za održavanje baze podataka elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme i nadogradnja postojeće baze;
- Produženje ugovora za održavanje alata za pomoć korisnicima - kalkulatora cijena;
- Produženje ugovora za administriranje Centralne baze prenesenih brojeva;
- Produženje licence za softver za mjerenje kvaliteta internet konekcije;
- Unapređenje informacionog sistema Agencije, kojim će biti omogućeno vođenje i korišćenje registara i baza Agencije, praćenje javnih nabavki i osavremenjavanje internet stranice Agencije;
- Nastavak saradnje sa naučno obrazovnim institucijama u Crnoj Gori i inostranstvu, u cilju daljeg specijalističkog osposobljavanja i usavršavanja kadrova iz oblasti koje su od interesa za Agenciju (magistarske i specijalističke studije i kursevi, stručni seminari i dr.) vezane za aspekte

regulacije i primjenu novih rješenja kod elektronskih komunikacija i usluga, kao i poštanske djelatnosti;

- Pohađanje kurseva potrebnih za sistem administriranja informacionog sistema Agencije i održavanje informacionog sistema na nivou baze i aplikacija nad bazom;
- Pohađanje kurseva za implementaciju ISO standarda (ISO standardi iz grupe 27000, ISO22301 i dr);
- Pohađanje kurseva iz različitih segmenata regulacije i upravljanja ograničenim resursima;
- Pohađanje kurseva radi unaprijeđenja korišćenja engleskog jezika;
- Pohađanje kurseva i seminara u organizaciji Uprave za kadrove Crne Gore i drugih subjekata koji organizuju kurseve potrebne za edukaciju zaposlenih Agencije;
- Nabavka vozila za potrebe izvršavanja obaveza Agencije.

III IZVRŠENJE PLANA RADA

U cilju efikasnijeg izvršenja Plana rada, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost će, shodno članu 16 Statuta Agencije, sačiniti godišnji **Operativni plan**. Operativnim planom biće određeni izvršioci i rokovi izvršenja pojedinih poslova utvrđenih ovim Planom rada.

Sredstva neophodna za realizaciju Plana rada Agencije za 2018. godinu, planirana su Finansijskim planom Agencije za 2018. godinu.

Broj: 0901-7140/1

Podgorica, 21.09.2017. godine

PREDSJEDNIK SAVJETA

dr Šaleta Đurović